

argumente. Zato v odgovoru mrgoli naukov dvignjenega prsta. Sprva mu nisem nameraval odgovoriti, ker pa se mu je prikradlo v tako umeščen odgovor - kot običajno - nekaj polresnic, sem bil prisiljen ponovno vzeti pero v roke.

1. Sklep o oddaji v najem parcele v Logarski dolini na kraju, kjer so pred leti predstavniki PD Celje zapisali: »K temu pripominjamo, da je Skupščina občine Mozirje izdala lokacijsko dovoljenje za novi planinski dom v Logarski dolini pod pogojem, da se planinska dejavnost v Logarski dolini v bodoče izvaja le na novi lokaciji in ne več na stari lokaciji v neposredni bližini bivšega Planinskega doma, ki je sedaj v lasti Izletnika Celje«, je sprejel Upravni odbor Planinske zveze Slovenije. Na ugovore nekaterih predstavnikov iz MDO PD Savinjske sta formalno proceduro vzela pod drobnogled Nadzorni odbor PZS in Komisija za splošne akte pri UO PZS. Ugotovitve obeh so podobne in jih navajam v nadaljevanju. Na (za nekatere spornem) zemljišču je vknižena lastninska pravica na Planinsko zvezo Slovenije. Ne glede na to, da nekateri Upravnemu odboru PZS oporekajo odločanje o sklenitvi najemne pogodbe, taka pravica njemu pripada. Zato ni nobene osnove za izpodbijanje njegovega sklepa.

2. Ko sem prebiral pleteničenje o hrani v loncu, sem se resnično zbal, da sem ga v odgovoru polomil in da sem nehote koga prizadel. Odgovor sem trikrat skrbno prebral, pa nikjer nisem našel besede lonec, kaj šele, da bi Gorenjsko primerjal s pokrajinskimi loncem. Skratka, g. Franci Ekar si je to gladko izmislil, to izmišljotino pripisal meni, da bi lahko potegnil meč in mi z njim mahal nad glavo ter žugal o realnosti, preglasovanju in centralnem diriganju.

3. Pri razmišljanju o demokraciji mu na načelni ravni celo lahko pritrdim. V državni upravi poteka proces centralizacije, medtem ko se v planinski organizaciji soočamo z močnimi poskusi dezintegracije. Z nekajletno zakasnitvijo zaznavamo procese, skozi katere so šli veliki gospodarski sistemi. Le da so se tam procesi že obrnili in iščejo poti združevanja, skupnih interesov itd. Seveda bi k temu še dodal, kako se pogosto za gorečo željo nekaterih za demokracijo in demokratičnimi procesi skriva borba za ohranjanje lastnih vrčičkov in ograd. Tudi tega smo na sončni strani Alp zadnje čase polni. Pametna doza centralizma ne škoduje nobeni organizaciji. Združeni smo močnejši, učinkovitejši in cenejši. Če bi se spustil od načelnosti bližje h konkretnosti, bi lahko že začel razmišljati, od kod največji zagovorniki »demokratičnih« procesov v planinski organizaciji črpajo svojo legitimnost, kajti na njihovih občnih zborih se zbere nekaj deset članov. Mar demokratična načela ne veljajo tudi doma?

Strinjam se, da take načelne razprave lahko vodijo v larpurlartizem. Potrebno se je pogovarjati konkretno, katere funkcije in naloge bo opravljala Planinska zveza Slovenije, katere meddržveni odbori in katere planinska društva. Vse skupaj predstavlja prepleteno organizacijo, ki je toliko bolj zamotana, ker so v njej povečini amaterji.

4. Res je, da so bili po telefonu teden dni pred sklicem sestanka v Kranju v igri trije termini. Res pa je tudi, da sem že takrat jasno povedal, da me dopoldne ne bo v Kranju. Predsednikovanje planinski organizaciji opravljam amatersko. Dopoldnevi so namenjeni tistim opravilom, ki mi dajejo kruh in omogočajo, da v prostem času lahko vodim Planinsko zvezo Slovenije. Na napovedani drugi forum bom rade volje prišel. Če ne zaradi drugega zato, ker si bomo morda potem manj dopisovali.

Andrej Brvar

iz planinske literature

V trinajstih minutah čez Slovenijo

Sonce potrebuje za pot čez Slovenijo le trinajst minut. Čeprav vajeni sonca in na široko odprtih prostorih bodo morali tudi najbolj zavzeti lovci na razglede ob zadnji monografiji o Sloveniji priznati: takih pogledov pa še ne! Samo včasih jih lahko ujamemo z vzpetin in gor, drugi so na voljo ptičjem in občasnim gostom v zraku. Za nekaj časa sta se jim s pomočjo motornega zrnja, balona, helikopterja in letala pridružila **Jože Hanc** in **Stane Klemenc** ter posnela najbolj odprte poglede na slovensko krajino. Zbrani so v knjigi *Slovenija iz zraka*, ki jo je izdala založba Mladinska knjiga.

Zračni gorski razgledi v knjigi ne bodo močno presenetili, ker so vsaj po delčkih že znani. Zato pa so toliko bolj neobičajni ptičji pogledi na mesta, gradove, cerkve, vzorce polj, reke in gozdove. Ti v knjigi ponujajo največji užitek, ki je v naravi dostopen le nekaterim.

Območje Slovenije je razdeljeno na devet osnovnih delov, devet poglavij, ki so še dodatno razčlenjena na manjše enote. Kot se to rado zgodi, je obrobni predelom in tistim, ki so nekoliko odrinjeni iz zavesti (Koroška, Idrijsko in Cerkljansko, Zgornja Kolpska dolina...) namenjeno premalo prostora, vendar je res tudi to, da je razgibanost slovenske krajine težko zajeti v eni knjigi, ne da bi izpustili tudi bistvene podobe.

Tako kot fotografije ima tudi besedilo, ki ga je napisal **Matjaž Kmecl**, samosvojo perspektivo. V uvodu k vsakemu poglavju se razpleta videenje neskončne raznolikosti neskončno majhne

dežele na prepihu v vseh njenih posebnostih. Vezno besedilo poteka v treh vzporednih stolpcih, treh jezikih - poleg slovenskega še v nemškem in angleškem -, kar je še ena posebnost knjige. S tako zasnovo bo bralca morda zmotila, vendar preskakovanje v branju ni tako težavno, kot kaže sprva. Tudi zato ne, ker je to fotomonografija, ki jo z užitkom beremo. Beseda ni tiha spremljevalka fotografij, ampak skupaj z njimi riše deželo, neobremenjena z najnovejšim duhom časa. Vpenja jo med naravo in človeka, jo na samosvoj način predstavlja v naravni raznolikosti in zgodovinski pestrosti. Daljši podpisi k fotografijam so pravzaprav nadaljevanje osnovnega besedila in niso namenjeni mimobežnemu preletavanju. Zasnovani so tako, da šele s prebiranjem celotnega podpisa izvemo, kaj je na sliki, in sproti povedo še nekaj drugih dejstev.

Zaradi originalnega zornega kota - tako fotografskega kot besednega - sodi knjiga med najpomembnejše knjižne predstavitve Slovenije. Neskončna majhnost neskončno raznolike dežele se zasluti v vsej veličini.

Dario Cortese

V gore

To je naslov knjige, ki jo je napisal **Silvo Krstan**, izdala pa Didakta iz Radovljice (1993). Podnaslov je »Izletništvo, pohodništvo, gornišstvo«. V uvodu je zapisano, da je knjiga za predmet »gornišstvo« študijsko gradivo za študente Fakultete za šport, ki se v času študija usposablja za vodenje izletov, pohodov in visokogorskih tur. Po njej lahko seže tudi vodnik, ki vodi ljudi po gorskem svetu, prebere pa jo lahko vsak, ki se odpravlja v gore; tako si bo dvignil kulturo hoje po gorah. Knjiga ima nekaj nad 30

poglavij in na koncu še izbor naslovov strokovnih, leposlovnih in poučnih del v našem jeziku. Ima 274 strani ter format 17 x 24 cm z barvnim ovitkom in nekaj ilustracijami. Vsebina ne posega v alpinizem in ne na področje turnega smučanja. Lahko bi rekli, da obsega naš vzgojni program vodnika razen tistega dela, ki ga študentje srečajo pri drugih predmetih (pedagogika, didaktika, psihologija, prva pomoč, orientacija, turno smučanje).

Na začetku avtor opredeli pojme izlet, pohod, tura, saj gre za izletništvo, pohodništvo in gornišstvo. Vsako posebej označi takole: **izletništvo** je športna dejavnost, ki se ukvarja s prirejanjem ali udeleževanjem izletov; **pohodništvo** je dejavnost, ki se ukvarja s prirejanjem ali udeleževanjem pohodov. **Gornišstvo** se razlikuje po tem, da se odvija v gorah, da išče samotnejše predele in prvobitno naravo. Pri gorništvu je cilj *vrh* ali *stena*, pri popotništvu pa je cilj sama *pot*. Osnovna fizična razsežnost gornišstva je *višina*, popotništva pa *daljava*. Vrhunska oblika gornišstva je alpinistika. V delu je uporabljen izraz **gornišstvo** namesto **planinstva**, kar avtor nadalje utemeljuje. O tem se splača prebrati še zapis v 43. številki AR, ki s čisto biomehničnega vidika definira planinstvo, alpinizem in gornišstvo. Za zadnjega je zapisano: Soroden pojem (pojav) je gornišstvo, ki z opisanega vidika ne predstavlja drugega kot vsoto planinstva in alpinizma, tj. (bivanje in) gibanje (hojo, smučanje, plezanje) v gorah. Od te vsote morebiti - če se strogo držimo izraza - lahko odštejejo »ne-gore« (vzpetine pod približno 1500 m), tako da razlika med planinstvom in gorništvom ni le v tem, da gornišstvo vključuje tudi alpinistične elemente, ampak tudi »surovosti razmer«, ki izhajajo iz različne nadmorske višine. O tem izrazoslovju bi se morali dogovoriti. Morda bi bila primerna zelo dobro pripravljena okrogla miza o tem.

Gora in človek

Ob 100-letnici organiziranega planinstva v Sloveniji je v začetku lanskega septembra prišla na knjižne police še ena knjiga, ki pa se v marsičem razlikuje od vsega, kar smo na to temo lahko prebrali pri nas.

Mohorjeva družba iz Celja je izdala knjigo, za katero so besedilo prispevali trije veliki sodobni psihologi: **Viktor E. Frankl**, znameniti psihiater iz Dunaja, avtor 29 knjig, ki so prevedene domala v vse svetovne jezike, utemeljitelj logoterapije in eksistencialne analize, ter naš največji psiholog **Anton Trstenjak** in naš najpomembnejši logoterapevt **Jože Ramovš**. Vsi trije so znani še po nečem: po jasnosti, rekli bi, preprostosti

izražanja. Prav to je odlika izbranih tekstov v knjigi »Gora in človek«.

Lahko bi rekli, da je knjiga neke vrste »credo« planinstva in gornišstva nasploh, da je neke vrste filozofska, eksistencialna, psihološka ali kar antropološka in antropohigien-ska utemeljitev pomena planinstva. Kljub temu pa je pisana tekoče, poetično, berljivo in predvsem razumljivo tudi preprostem bralcu, ki se na filozofske in druge zadeve sploh ne spozna. Branje te knjige pa mu jih zagotovo približa.

Knjiga prinaša tudi kratek zapis o Viktorju Franklu in o logoterapiji v Sloveniji. Še to: odlikuje jo izvrstna grafična oprema, krasijo čudovite barvne fotografije, tako da je primerna za osebno knjižnico in za darilo.

Bogdan Žorž (Gornik)